



Udtalelse fra regionsrådet i RM vedr. statsrevisorernes beretning om retspsykiatriske patienters forløb

Dato 12-05-2021

Gry Brun Jensen

Tel. +4578412065

gry.brun.jensen@stab.rm.dk

1-31-72-94-20

I forbindelse med Statsrevisorernes beretning nr. 14/2020 om retspsykiatriske patienters forløb har Sundheds- og Ældreministeriet bedt regionsrådet i Region Midtjylland om en udtalelse i henhold til § 18, stk. 3 i lov om revision af statens regnskaber mv.

Regionsrådet har behandlet sagen på regionsrådsmødet onsdag den 23. juni 2021.

Side 1

Sikring af sammenhængende forløb

Region Midtjylland finder det meget væsentligt at sikre sammenhængende patientforløb. Det er dog en meget kompleks proces, der involverer flere parter, der er gensidigt afhængige af, at mange kvalitetsmæssige og tidsmæssige krav overholdes.

Opstart af forløb

Statsrevisorerne hæfter sig særligt ved, at Psykiatrien og Kriminalforsorgen kun har overholdt tidsfristerne til opstarten af behandlingen og tilsynet i 32 % af sagerne. Region Midtjylland bemærker hertil, at undersøgelsen ligeledes viser, at Psykiatrien kun i 23 % af sagerne ikke overholder kravene til opstarten af foranstaltningen. Dertil kommer, at yderligere 15 % af sagerne omfatter patienter, der allerede er i et forløb før dommen modtages. I de resterende sager fremgår tidsrummet mellem modtagelsen af dommen og opstarten af behandlingen ikke.

Det kan i flere tilfælde være svært at få kontakt til patienterne. Det kan eksempelvis skyldes, at patienterne ikke åbner eller får hjælp til at åbne deres e-boks, eller at de er hjemløse og deres opholdsadresse er ukendt. Region Midtjylland vil fortsat have stort fokus på at sikre rettidig opstart af behandlingen og effektivering af dommen for at modvirke, at patienterne får det dårligere og eventuelt begår ny kriminalitet i den mellemliggende periode.

Statsrevisorerne hæfter sig endvidere særligt ved, at Psykiatrien kun lever op til kravet om overlægens tilsyn med patienten i de første 3 måneder i 36 % af de patientforløb, som Rigsrevisionen har gennemgået.

I Region Midtjylland følger Psykiatrien muligheden for sundhedsfaglig delegation som beskrevet i Sundhedsstyrelsens "Vejledning om behandlingsansvarlige og ledende overlægers ansvar for patienter, der er idømt en behandlingsdom eller en dom til ambulat psykiatrisk behandling." Der er således i Region Midtjylland ofte tale om, at der uddelegeres ansvar i forhold til overlægeopgaven, således at det ofte er andet sundhedsfagligt personale, der tilser patienten.

En del af Rigsrevisionens data omhandler sager tilbage til 2016. De senere år har der i Region Midtjylland været fokus på, at det skal fremgå af journalen, hvor ofte lægen skal se patienten. Region Midtjylland medgiver dog, at vi har et forbedringspotentiale i forhold til at dokumentere dette i behandlingsplanerne, og har på det punkt taget initiativ til en justering af praksis.

Afslutning af forløb

Statsrevisorerne hæfter sig ved, at flere retspsykiatriske forløb opretholdes i unødvendigt lang tid og i unødvendigt omfang pga. overskridelse af svarfrister, lange sagsbehandlingstider og fordi der ikke anmodes om ophævelse mellem statsadvokatens årlige kontrolhøringer.

Region Midtjylland medgiver, at man ofte ikke indstiller patientens foranstaltning ændret mellem Statsadvokatens årlige kontroller. Dette skyldes en oplevelse af træghed/forsinkelse i processen, der gør, at behandlingstiden på en eventuel indstilling ofte kan strække sig længere end datoen for Statsadvokatens årlige kontrol, hvorfor en sådan indstilling ikke vurderes meningsfuld.

Region Midtjylland anerkender imidlertid, at den oplevede træghed i systemet ikke kan begrunde undladelse af indstilling til ophævelse af en idømt foranstaltning så snart der er faglig anledning til det. Region Midtjylland vil derfor sætte fokus på dette internt i Psykiatrien, ligesom Region Midtjylland som opfølgning på Rigsrevisionens beretning vil kontakte Statsadvokaten med henblik på drøftelse af, om det er muligt at forbedre sagsgangen i forbindelse med indstilling om ophævelse mellem Statsadvokatens årlige kontroller.

Den kriminalpræventive indsats

Region Midtjylland er optaget af, at indsatserne i retspsykiatrien udover behandling af patienterne også har et kriminalpræventivt sigte.

Statsrevisorerne hæfter sig særligt ved, at risikoen for ny kriminalitet kun er beskrevet i 14 % af behandlingsplanerne.

I Region Midtjylland besluttede vi i 2010, at alle retspsykiatriske patienter skal have udarbejdet en udskrivningsaftale eller koordinationsplan ved udskrivelse fra sengeafsnit. Ud over de lovgivningsmæssige krav til indholdet i udskrivningsaftalen eller koordinationsplanen er det i regionens retningslinje defineret, at der særligt vedrørende retslige patienter skal fremgå:

- særlige observationskrav, herunder om patienten har brug for hjælp til at tage medicin mv.

- oplysninger om i hvilke situationer, patienten skal indlægges, og i hvilke situationer den behandlingsansvarlige overlæge skal kontaktes
- regler vedr. indlæggelse og udskrivning, f.eks. minimumvarighed af indlæggelse

Udskrivningsaftalerne og koordinationsplanerne har vist sig som et meget nyttigt redskab i samarbejdet med både kommunerne og Kriminalforsorgen.

For retspsykiatriske patienter i ambulante forløb i regionen udarbejdes tilsvarende en tværsektoriel samarbejdsplan på tværs af region, kommune og Kriminalforsorgen, der har samme indhold som koordinationsplanen.

Region Midtjylland medgiver, at det store fokus på implementeringen af udskrivningsaftaler og koordinationsplaner, der er et væsentligt redskab i forhold til at understøtte et godt samarbejde med Kriminalforsorgen og kommunerne om effektivering af domme, har betydet, at oplysningerne ikke i tilstrækkelig grad også er blevet dokumenteret i behandlingsplanerne. Region Midtjylland har derfor siden modtagelsen af Rigsrevisionens revisionsnotater i efteråret arbejdet målrettet på at sikre korrekte behandlingsplaner.

Samarbejdet med kommunerne

Region Midtjylland finder, at kommunerne spiller en stor rolle i de retspsykiatriske patienters forløb, idet patienterne – ligesom alle andre borgere – lever hovedparten af deres liv uden for sygehusvæsenet. En stor del af den rehabiliterende indsats derfor ligger i kommunalt regi.

Statsrevisorerne hæfter sig særligt ved, at manglende eller uegnede boligtilbud i kommunerne medfører, at patienterne er indlagt længere tid end nødvendigt, og at psykiatriens kapacitet sættes under unødigt pres.

Region Midtjylland kan bekræfte, at udskrivningsparate patienter i nogle tilfælde er indlagt i længere tid som følge af reel mangel på botilbud. Den kriminalpræventive indsats er i den forbindelse helt central. Når psykiatrien undlader at udskrive en patient til et botilbud, som man ikke finder egnet, beror det således ofte på ansvaret for at forebygge fornyet kriminalitet.

Til sammenligning fungerer samarbejdet med kommune og Kriminalforsorgen rigtig godt for en specifik målgruppe bestående af ca. 75-100 patienter med en retslig foranstaltning, som vurderes at udgøre en særlig sikkerhedsrisiko. For disse patienter er der indgået en gensidigt forpligtigende tværsektoriel samarbejdsaftale mellem psykiatrien, kommunerne og Kriminalforsorgen. Region Midtjylland kunne derfor ønske at udbrede denne aftale til også at omfatte den resterende del af den retspsykiatriske patientgruppe. Region Midtjylland vil ved lejlighed drøfte det hensigtsmæssige i eventuelt at udvide den tværsektorielle samarbejdsaftale til flere patienter med de involverede parter.